

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од Седмото продолжение на 88-та
седница на Собранието на Република
Македонија, одржана на 16 јануари
2002 г.

Седницата се одржа во просториите на Собранието на Република Македонија сала 1, а требаше да започне во 11,00 часот.

ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ:

Не можеме да почнеме со работа, затоа што немаме доволен број на пратеници. Иако се подигнати 63 картички од службата, во салата има 32 присутни пратеници, решението е да продолжиме во 14,30 часот.

Седницата продолжи со работа во 14,45 часот, а ја водеше г-динот Стојан Андов, претседател на Собранието.

СТОЈАН АНДОВ:

Продолжуваме со работа по 88-та седница на Собранието на РМ, пратениците Весна Јовановска, Валентина Божиновска ме известува дека од оправдани причини не се во можност да присуствуваат на седницата.

Шеста точка - Предлог за донесување на закон за задолжување на Република Македонија кај меѓународното здружение за развој (ИДА) по Договорот за кредит за Проектот за развој на општините и културата, со Предлог на закон.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? - Г-динот Гошев.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Почитувани колеги, постојано имаме расправи за кредити кога ги зема државата дали е добро што зема или не е добро, дали се презадолжува државата или не. И вчера имавме расправа за леснотијата на задолжување на државата и контрааргументи за тоа дека овие кредити, се разбира, не ја задолжуваат многу државата, дека се многу поволни кредити и се едни од најповолните, барем еден дел од нив оние што се преку ИДА, меѓутоа, овие четири закони за задолжување се од прилика 60-тина милиони долари, за кои креваме прсти вчера и денеска.

Имаше дискусии дека и другите пред оваа власт ја задолжувале и презадолжувале државата и дека другите немаат право да зборуваат зошто сега се земаат кредити. Меѓутоа, кога се тврди

нешто во врска со ова прашање на задолжувањето дали е добро или не ние можеме да дискутираме на различни начини, едноставно генерално можеме да ја напаѓаме власта што зема кредити, и не води сметка што ги задолжува другите генерации и за тоа не ни треба аргументи затоа што секој кредит земен сега, треба да го плаќа некој утре, а дали од истата генерација или од наредни генерации во зависност од големината на кредитот и во зависност на должината на отплатата на тој кредит. Можеме за инает да зборуваме ете така, затоа што така сакаме да зборуваме, а може да зборуваме и со аргументи, се разбира. Сериозни држави водат сметка за тоа како се задолжуваат, а за да водат сметка како се задолжуваат треба да имаат план - стратегија за задолжување оценка за можноста, издржливоста на финансиските потенцијали на државата девизно билансната и платната позиција на земјата, стопанскиот раст на земјата итн. И покрај многу предупредувања што сме ги вршеле порано и што сме потсетувале дека Македонија мора да има стратегија за задолжување на среден, на долг рок, на краток рок, но за жал тоа не се случува и ние и понатаму земаме кредити без усвоена, разработена стратегија за која се расправа темелно, аргументирано во овој парламент и за која темелно и аргументирано ќе не подготви извршната власт која раководи со сите тие финансиски потенцијали на државата или е должна извршно да води сметка за тоа.

Јас ќе ве потсетам дека пред некој ден пред нова година ние усвоивме одлука за девизната политика и проекција на платниот биланс на Република Македонија за 2002 година. Тоа го усвоивме. Во таа одлука има еден став кој вели во 2002 година ќе се подготви стратегија за задолжување на РМ, на среден рок во која ќе се согледаат можностите за користење на нови кредити, нивните намени и редовното сервисирање на долгот. Значи, треба да се согледаат можностите намените и редовноста, можноста за сервисирање на тој долг. Значи, ние земаме кредити, а немаме стратегија што ги согледува овие прашања. Без оглед дали се поволни тие кредити, без каматни на долг рок итн., ајде еве вие знаете за себе ако позајмите 20 илјади ДМ, од некој пријател тој ќе ви рече не треба камата на тие кредити, но ќе ги вратиш за година, две, три. Си ги знаете приходите од плата, редовните и евентуално вонредните. Дали лесно ќе влезете во таа обврска, во тоа

ветување, затоа што нема никаква камата, ја нема ни онаа провизија од 0,75 или 0,50% само номиналната вредност да ја вратите дали ќе оцените дека е тоа лесно задолжување?

Овде пишува дека во 2002 година, владата ќе предложи, а Собранието ќе усвои стратегија за задолжување на РМ, на среден рок. Уште немаме стрпение и треба оваа година да видиме дали ќе биде донесена. Јас ќе ви кажам дека нема да биде донесена таа стратегија, можам да се обложам со секој од вас дека таква стратегија нема да биде донесена. Зошто? Затоа што во истата одлука што минатата година ја усвои ова Собрание иста одлука за девизната политика и проекција на платниот билан за 2001 година, на страница 2 од тој материјал пишува "во 2001 година ќе се подготви стратегија за задолжување на РМ на среден рок во кое ќе се согледаат можностите за користење на нови кредити, нивните намени и редовното сервисирање на долгот". Истата популација, истата реченица во 2001 година. Во 2000 година усвоивме исто таква одлука за девизната политика на РМ, сите се објавени во службен весник и таа е објавена во службен весник и во таа од 2000-та година повторно пишува вака: "во 2030 година ќе се подготви стратегија за задолжување на РМ, на среден рок во која ќе се согледаат можностите за користење нови кредити, нивните намени и редовното сервисирање на долгот. Значи, и во 2001 година истата реченица, истиот став, истото ветување. Пак сме се задолжувале без стратегија, без согледување.

СТОЈАН АНДОВ:

Господине Гошев, дискутираме за текстот, амандмански. Општиот претрес е заклучен.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Не е заклучен, не е завршен.

СТОЈАН АНДОВ:

Амандмански сега треба. Не можете да зборувате по општиот претрес.

Видете г-дине Гошев да ви објаснам, да се расчистиме, законот овде се разгледува во три дела. Прво, дали да се донесе закон, ...

ПЕТАР ГОШЕВ:

Добро г-дине Андов, ги знам тие работи исто како и вие.

СТОЈАН АНДОВ:

Да ги знаете нема вака да постапувате г-дине Гошев, очигледно не го знаете. А дали го знаете или не тоа е ваш

проблем, но сега немате можност да зборувате за тоа. Собранието одлучило овој закон да се донесе потоа општиот претрес е заклучен.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Јас нема да гласам за овој закон од овие причини.

СТОЈАН АНДОВ:

Тоа е ваше право. Вие требаше да зборувате за проекцијата на девизната политика мислам на одлуката кога беше на дневен ред. Вие тогаш не зборувавте, туку сега зборувате. Ги измешавте сите работи г-дин Гошев.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Господине Андов, јас зборував но вие не бевте тука, не претседававте.

СТОЈАН АНДОВ:

Сеедно тогаш се зборува, сега не се зборува за тоа. Нема зошто да зборувате сега е текстот на Законот, зборувајте за текстот ако имате амандман ќе си дадете, ако немате кажете за текстот што имате и да си седнете на своето место. Така се работи во Собранието.

ПЕТАР ГОШЕВ:

И 1999-та година во истата одлука во истиот став пак нема стратегија за задолжување. Според тоа, господо ние земаме кредити, немаме стратегија, немаме план, немаме разработени намени за тоа како прецизно и најкорисно да се задолжува земјата. Вчера имаше дискусии, вие не бевте тука господине претседателе, дискусиите што говореа дека некои други ја задолжувале земјата. Имаше даbate во врска со тоа прашање без да биде заклучена дискусијата.

СТОЈАН АНДОВ:

Видете, се може да се зборува кога му е времето и кога е можно.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Вчера му беше времето, а денеска продолжуваме.

СТОЈАН АНДОВ:

И, тоа е грешка што се зборело вчера. Заклучен е општиот претрес од поодамна. Не е денеска и вчера.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Тогаш водете ги седниците од почеток.

СТОЈАН АНДОВ:

Јас ги водам и кога ги водам постапувам по деловникот.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Овде деловник одамна немаме...

СТОЈАН АНДОВ:

Имаме, имаме, и само по Деловникот дискутираме. Господине Гошев, не е убаво вие сте со мене три години односно со три мандати овде, сега ли ќе се убедуваме за тоа.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Не сум три пати, туку втор мандат ми е ова.

СТОЈАН АНДОВ:

Ајде толку нека биде. Таа околност ќе ја почитуваме, завршете сега, но друг пат вака да не правите.

ПЕТАР ГОШЕВ:

Дека државите не води сметка како се задолжува - Не води, говори и следниот факт, а овој факт, говори и за тоа како и кога се задолжувала државата.

Драги пратеници колеги во 1997 година долгот на РМ, учествува во бруто општествениот производ со 31,6%, а и тогаш ја напаѓавме таа Влада дека не води сметка за задолжувањето. Во 1998 година, 41,1% учествува долгот во бруто општествениот производ. Во 1999 година, 43,3% во 2000 година 45,7%, во 2001 година, 48,6% учествува долгот во бруто општествениот производ. 2002-та проценката е на Светската банка во материјалот што заедно го работи со Владата за сиромаштијата во земјата преку 50%. Со оваа динамика на задолжување навистина ќе дојдеме во многу тешка ситуација ако имаме предвид дека другите индикатори што го покажуваат и го мерат степенот на задолженост на земјата се лоши и се полоши. Меѓу тие индикатори и стапката на раст на бруто општествениот производ, која знаете како се остварува. Меѓу тие индикатори е учеството на отплатите на долгот годишни во девизниот прилив на земјата по основ на извоз на стока и услуги. Процентите и по тој основ континуирано се зголемуваат и ние веќе имаме 13% учество на отплатите, на сервисирањето на долгот во приливот на девизи по основ на извозна стока и услуги

На една од седниците кога зборував за истото прашање и кога барав стратегија за задолжување за да се знае точно за што ќе се задолжува оваа земја, со кој интензитет ќе се задолжува, која е поефикасна намена на средствата, дали има други од овие кои се нудат овде, затоа што сега ни констатираат луѓето од ФАРЕ дека

средствата не се трошат, Европската Унија сама констатира дека парите што ги дава ни таа не ги дава најдобро, а за тоа како сме ги искористиле, сами знаеме за тоа.

Значи, без стратегија за задолжување, мојот став по сите закони за задолжување е негативен. Не тврдам дека не треба пари, треба да се земаат и кредити, се разбира има потреба државата во некој период повеќе во некој помалку, но генерално, принципиелно мора да има стратегија за задолжување. Господата од Министерството и Владата секоја година ни ја нудат таа, а не ја прават. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Јас ве молам, да се држиме до деловникот, да расправаме за текстот.

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по текстот на законот и Предлогот на законот го ставам, но чекајте ве молам прво да видиме дали имаме доволно пратеници за да можеме да гласаме.

Службите да утврдат точен број на присутни пратеници во салата.

Имаме само 54 пратеници и не можеме да гласаме.

Ве молам нека влезат пратениците.

Повикајте ги пратениците да влезат во салата да можеме да гласаме.

Сега имаме 55 пратеници во салата, сега имаме 56. Молам, повикајте ги пратениците да влезат во салата да можеме да гласаме.

СТОЈАН АНДОВ: (Продолжение)

Сега имаме 61 пратеник во салата и можеме да го спроведеме гласање.

Предлогот на законот за задолжување на Република Македонија кај Меѓународното здружение за развој по Договорот за кредит за Проектот за развој на општините и културата, го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 71 пратеник, за гласале 50 пратеници, воздржано гласале 6 пратеници, против гласале 15 пратеници.

Јас ве молам ќе го повториме гласањето врз следната основа. Прво, службите да ги соберат картичките на пратениците кои не се тука.

Ве молам, да гласаат само пратениците кои се тука.

Ве молам сега да гласате.

Вкупно гласале 66 пратеници, за гласале 46 пратеници, воздржано гласале 8 пратеници, против гласале 12 пратеници.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за задолжување на Република Македонија кај Меѓународното здружение за развој по Договорот за кредит за Проектот за развој на општините и културата.

Минуваме на точка седум - Предлог за донесување на закон за задолжување на Република Македонија кај Меѓународното здружение за развој по Договорот за кредит за Проектот за развој за деца и младинци со Предлог на закон.

Бидејќи, е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за задолжување на Република Македонија кај Меѓународното здружение за развој по Договорот за кредит за Проектот за развој на деца и младинци.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 67 пратеници, за гласале 50 пратеници, воздржано гласале 8 пратеници, против гласале 9 пратеници.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Ве молам, да гласаме.

Гласале 67 пратеници, за гласале 52 пратеници, воздржано гласале 7 пратеници, против гласале 8 пратеници.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот на текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам, да гласаме.

Вкупно гласале 68 пратеници, за гласале 51 пратеник, воздржано гласале 7 пратеници, против гласале 10 пратеници.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за задолжување на Република Македонија кај Меѓународното здружение за развој по Договорот за кредит за Проектот за развој на деца и младинци.

Минуваме на точка 8 - Предлог за донесување на закон за задолжување на Република Македонија со кредит кај Европската инвестициона банка по финансискиот договор за глобално финансирање на мали и средни претпријатија и инфраструктурни проекти од локалната самоуправа во износ од 20 милиони евра, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за задолжување на Република Македонија со кредит кај Европската инвестициона банка по финансискиот договор за глобално финансирање на мали и средни претпријатија и инфраструктурни проекти од локалната самоуправа во износ од 20 милиони евра.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 64 пратеници, за гласале 47 пратеници, воздржано гласале 8 пратеници, против гласале 9 пратеници.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 66 пратеници, за гласале 49 пратеници, воздржано гласале 6 пратеници, против гласале 11 пратеници.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор?

Господин Ванчо Чифлиганец.

ВАНЧО ЧИФЛИГАНЕЦ:

Почитуван претседателе на Собрание на Република Македонија, почитувани колеги пратеници, кога е на дневен ред пред ова Собрание кредити за

задолжување на Република Македонија, сакаме или не, кој повеќе, кој помалку во своите можности на размислување и приоди, имаме различни гледишта.

Јас би сакал по овој закон да кажам, кога донесуваме закон за задолжување на Република Македонија со кредит кај Народната инвестициона банка Европска, во висина од 20 милиони евра, не би сакал она што сме го дискутирале повеќе пати во критериумите како институции, како ресорни министерства, Владата на Република Македонија, бидејќи не знаеме кои ќе бидат крајните корисници, а сакале или не со нашата поддршка и со нашето изгласување, ние даваме на некој стопански субјект, дали ќе биде многу успешен, дали ќе биде средно или воопшто успешен, ризикот на крајот после 12 или 15 или после Грејс период од 3 или 5 години го зема оваа Влада или следната влада односно Народната банка на Република Македонија односно државата.

Затоа, апелирам при селекцијата на овие кредити од страна на Стопанска банка, Комерцијална банка и другите деловни банки во Република Македонија, во границите на надлежностите на Владата на Република Македонија да има еден објективен субјективен приод при барањето на овие кредити. Да не се врши селекција по субјективно мислење, а најмалку мислам индивидуално или пак партиско мислење. Туку, напротив, критериумот да биде овие средства да се дадат на субјекти, стопански корисници, што капиталот од 20 милиони евра или оние 50% што побрзо да се оплоди и да остане на тлото на Република Македонија. Верувајте, тоа е моето мислење, ќе има многу, многу заинтересирани странки, ќе има многу субјекти кои ќе се ангажираат кој да ги земе овие поволни кредити, затоа што Грејс периодот од 3,5 или враќање од 12 или 15 години, со една таква поволна камата секој стопански субјект ќе биде заинтересиран. Но, дали ќе биде на некој што ќе се оплоди капиталот за кратко време, дали за подоцна, мислам дека туку не смееме да дозволиме да имаме никаков субјективизам. Барем она што се ингеренциите, сега ние ги отстапуваме овие средства само како гаранција како држава, бидејќи на крајот ризикот го носи државата. Замислете некој сега да земе 5 милиони марки, кредитот да пропадне, да пропадне фирмата и од тоа ништо, а државата е гарант за тоа. Тоа

било досега и отсега и сега можеби го има, но треба да биде што помалку.

Би се залагал за тоа да го дадеме на субјекти кои што можат што побрзо да го оплодат капиталот, не за себе, туку да има, еве јас би се надоврзал на дискусијата што ја имав во текот на вчерашниот ден на седницата на Парламентот, што поголем број на вработувања. Тоа е критериум број еден.

Број два, трговскиот дефицит, со нови производи, со нови технологии, со нови производни капацитети со сопствено производство да се намали. Тогаш, мислам дека нема да има ниеден во овој парламентарен дом што би бил против таков кредит. Значи, да биде многу транспарентно, да има максимална јавност во тоа. Јас сега однапред не се сомневам, ниту пак спротивно зборувам. Јас сега би апелирал да има максимална јавност, транспарентност овие кредити да се доделат на стопански субјекти кои се потврдувале за оплодување на капиталот, не за себе, туку за вработените и трговскиот дефицит, увозот на нови производи и технологии да се намали. Мислам дека тогаш тоа би биле и со огромни хипотеки, стопанските субјекти да го даваат. Еве, јас сакав да дадам еден предонес во таа насока. Претпоставувам дека во најголем дел овие мои апели, сугестии, совети за зголемување на вработеноста односно намалување на невработеноста, намалување на трговскиот дефицит, супституција на увозот со наше сопствено производство и зголемување на извозот на Република Македонија, доколку така се настапи, јас овој предлог за задолжување на Република Македонија ќе го прифатам, со претпоставката дека ќе биде главното водило за доделување на овој кредит на стопански субјекти, ова што го зборував. Веројатно, ќе има и други предлози, но тие три мои поенти, би сакал во најголем дел да се реализираат. А, зошто? Уште еднаш ќе кажам, ќе се зголеми невработеноста, ќе се намали невработеноста, ќе се намали трговскиот дефицит и нашето стопанство барем во овој момент ќе биде подобро. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Благодарам. - Господинот Слободан Ќосев.

СЛОБОДАН ЌОСЕВ:

Благодарам господине претседателе, почитувани колеги пратеници, сакав еве претходниот дискусант така малку ме испровоцира

кога дава некои насоки како и каде да се пласираат средствата. Па, само да го потсетам дека банките во Република Македонија работат согласно одредени стандарди кои ги контролира и регулира Народна банка на Република Македонија, а и на самите нив нема да им биде сеедно и не им е сеедно каде ги пласираат средствата, така што тука не треба да водиме толку грижа, затоа што ние конечно треба да имаме доверба во банкарскиот систем на Република Македонија и стандардите кои ги пропишува Народната банка на Република Македонија.

СТОЈАН АНДОВ:

Благодарам. - Господин Ванчо Чифлиганец.

ВАНЧО ЧИФЛИГАНЕЦ:

Јас не знам што реков нешто што е контрадикторно на предлогот и со целите на овој Парламент кој сака да ги постигне и Владата на Република Македонија. Ако ние го креваме нашиот прст за гаранција на овие кредити да застане државата Република Македонија, мислам дека треба да бидеме загрижени. Само ќе ви кажам, немојте да ме сватите погрешно, направете анализа за последните три години, наши пријатели и пријателчиња или ставете 5 години колку кредити се земени без хипотека, без гаранција, со име и презиме. Ајде, нека биде на пример, само линијата Тајван - Македонија, Македонија - Тајван, а државата Република Македонија е гарант на дел од тие кредити.

Господине Косев вие сте од источниот дел на Република Македонија. 350 илјади невработени има во Република Македонија. Зарем ние како народни пратеници не треба да потенцираме, парите можат да се оплодат исто. Но, не е се исто во варијанта кога во едно претпријатие се вработат 100 луѓе, а некаде 10. Под тие исти услови, со ист профит, ќе дадеме кај стоте луѓе, каде што има поголемо вработување. Тоа мислам дека го знае оној што воопшто не слушнал за економија, за финансии, што воопшто не се бавел со инвестиции. А, јас ќе ти кажам господине Косев, знам што значи тоа. Молимите колега Лазаров не му шепоти, тој добро е концентриран и знае. Немојте луѓе, сакаме да помогнеме, немојте да ја сватите нашата филозофија дека ве следам. Па, видете, ве следам како реагираат, дајте да направиме една клима амбиент и банките пред оваа Влада, пред овој Парламент да имаат поголем

одговорен однос. Затоа е мојата интенција, не е мојата интенција овде да се надмудруваме. Значи, да се зголеми вработеноста, да се намали невработеноста, трговскиот дефицит да се намали, да се направи квалитетно производство кое што може да се извезе на домашниот пазар, кој што ќе ги следи стандардите европски и светски, тоа е нашата работа. Да дадеме една сугестија, едно видување. Инаку, никој не е против таков поволен кредит. Тоа беше мојата сугестија. Најмалку сакав да бидам најмногу загрижен во оваа Република, туку исто како сите овие 120 пратеници што седат во овој Парламент. Тоа беше мојата цел и мојата дискусија за што се јавив. А, јас мислам дека секој од овде, некој повеќе, некој помалку, таа грижа ја чувствува во себе. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Благодарам. - Господин Аце Сајковски.

АЦЕ САЈКОВСКИ:

Почитуван претседателе, забележуваме дека во последно време Република Македонија се задолжува со што поголем број кредити, а тоа е добро, поготово што тие се добиваат под многу поповолни услови. Сега е време државата, Владата што поодговорно да пристапи кон реализација на истите. Едноставно, треба да се внимава, кредитите што ќе се доделуваат на корисниците, програмите да имаат што поголема економска оправданост. Во спротивно, тоа ќе бидат негативни ефекти и за државата и за македонското стопанство. Едноставно, треба да се доделуваат на оние субјекти, не само што ќе обезбедуваат поголем број на работни места, туку што повеќе ќе се остварува профит. Едноставно, профитот стопанствениците ќе ги тера да пристапуваат кон натамошно проширување на нивните претпријатија. Кога тоа ќе се оствари, Владата односно Министерството за економија треба да воведат посебен пристап кон оценување на користењето на кредитите, а во исто време и користење на каматите што ќе се остваруваат, со цел овој кредит, на пример, од 20 милиони евра по одреден број на години на нивна искористеност, тиа да се мултиплицираат. Кога тоа веќе ќе се оствари, Македонија ќе излезе од кризата во која са наоѓа денес и едноставно ќе чекори економски посилено со европските текови. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Благодарам. - Господин Илија Лазаров.

ИЛИЈА ЛАЗАРОВ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги, почитувани претставници на Владата. Ја разбираам загриженоста на г. Ванчо Чифлиганец, бидејќи во изминатите периоди, додека беше СДСМ на власт средствата добиени како кредити од меѓународните институции, се истураа во бунар редовно од каде не се знаеше каде одат и каде завршуваат, што со нив се случува.

Потполно го разбираам, меѓутоа тогаш во Македонија имавме еден стар банкарски систем, за разлика од денеска. Банките, скоро сите, ако не се лажам, се приватизирани и водат сметка дебело каде ќе ги ангажираат средствата. Не треба да постои загриженост, бидејќи тие ќе ги даваат за добро сработени програми, на добро срочени програми што, веројатно, ќе им носат на тие што ќе ги поднесат програмите профит, со што и ќе можат да ги вратат тие средства.

За жал, времето на таквото трошење, на такво упропастување на средства, на упропастување на државата одамна помина, веќе неколку години. Сакапе ние или не задолжените во банките, приватниот капитал ќе води сметка како ќе се ангажира и кому ќе се даде.

А Ванчо, сигурно ти добар дел од тој колач успеваше да закачиш, па знаеш што се правело, но што да правиме, тоа е тоа. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Ако може да не ја одолговлекуваме целата расправа по Законот со меѓусебни прозивања. Ако може да привршуваме со општиот претрес. Ве молам, задржете се на општиот претрес.

Има збор г. Ќосев Слободан.

СЛОБОДАН ЌОСЕВ:

Господине претседателе благодарам, само би сакал кратко да му реплицирам на г. Чифлиганец, бидејќи ме прозва. Мислам дека настапи многу популистички и премногу душебрижнички за задолжувањето на Република Македонија. Е сега, јас да му кажам дека сите овие кредитни линии ќе одат, разбирливо преку Народна Банка, а таа ќе ги отстапи на деловните банки. Деловните банки, согласно нивната деловна политика и согласно супервизорските стандарди што ги пропишува Народната Банка на Република Македонија, тие средства ќе ги пласираат, се разбира банките се заинтересирани каде ќе бидат пласирани тие средства и ќе бидат одмерени и умерени без да мислат дали ќе има некој социјален аспект,

туку дали фирмите кредитобаратели на кредитните линии дали ќе остваруваат профит. Тоа ги интересира банките.

Така што, само на тој начин ако постапуваме, ако постапуваат и кредитобарателите и банките да со позајмените средства остварат финансиски резултат, само така РМ, може да оди кон развој. Толку би имал.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор г. Чифлиганец.

ВАНЧО ЧИФЛИГАНЕЦ:

Господине претседателе, бидејќи моето име беше спомнато во два наврати, дали имам право да ја искористам репликата два пати.

СТОЈАН АНДОВ:

Не се јавивте за реплика, туку се јавивте да учествувате во расправата.

ВАНЧО ЧИФЛИГАНЕЦ:

Се јавив за реплика.

СТОЈАН АНДОВ:

Ако е реплика ќе имате ограничување од 5 минути.

ВАНЧО ЧИФЛИГАНЕЦ:

Прво, колеги мои, рамноправни, меѓу овие 120 луѓе, само во една работа да контрирате и за исти службени трошоци да поднесете и да гласате како вие мислите, спротивно на критериумите на економските начела што јас ги форсирам, ги предлагам овде,

Не ви забележувам, дури ќе бидам навреден ако исто размислуваме. Затоа што ниту сте граделе, ниту сте изградиле, ниту сте користеле, туку за овој 4 годишен мандат сакате вие да профитирате.

Зошто го велам тоа? Зборувате профит. Стенограмот симни го г. Ќосев, прво реков кој најмногу ќе создаде профит, ќе го оплоди капиталот и плус вработување. Ти ништо ново не рече. Зошто сега само да се јавиш, еве контрирам на пратеник од опозицијата. Дајте луѓе, јас го поддржувам и ќе гласам за ова, со претпоставките дали ќе се оствари, ќе гласам.

Второ, јас сум стопанственик. А, за вас измислен, со такви ставови, измислен менаџер. Еве, сега препотентно настапувам. Ниту службено, ниту приватно сум ја задолжувал РМ, туку напротив сме граделе. А ти, со еден процент за Струмица, источниот дел на Македонија, речи јас изградив за оваа држава тоа и тоа.

Извинете ве молам, ако сакате аргументи, борба, ова не е кавга. Не сме се карале. Оваа парламентарна говорница треба да биде полигон на натпреварување на знаење, умешност и мудрост. И, со силата на аргументите треба да дискутираме. А не овде г. Чифлиганец е таму, па вamu, па онаму. Извинете, такви приоди нема. Јас се залагам да се оплоди, а тоа е цртчка или во заграда профит што повеќе и да се вработуваат.

Знаете ли што значи 20.000.000 евра? Јас ќе ви кажам, еве нека ме вклучат, никаква надокнада, еден советник, 20.000.000 евра ако не ги оплодам за една година за 30%. Тоа се 12.000.000 стари германски марки, гарантирам или гарантирам 6.000.000 евра. Не тражам, вие координирајте, вие контролирајте, Имам визија како тоа да се оплоди. Немојте така зајадливо да настапуваме. Јас зборувам со силата на аргументите. Еве, со колегата Аце Сајковски комплетно, дури ми е мило со еден пратеник кој разумно размислува, барем за мене, да не етикетирам комплименти, што исто размислуваме. Верувам и од Министерството. За што друго се залагам. Па колку кредити луѓето не можат да вратат. Видете колку луѓе не ги вратиле кредитите ниту се во состојба. Не велам за една, за три, ниту за 10 години.

Немојте така, банките се приватизирани. Да, приватизирани се. Меѓутоа, знаете колку има работи што се субјективни? Знаете колку дубиози решаваме, решаваме и ќе решаваме на банките? Со каков капитал треба да се управат дубиозите? Колку претпријатија продадовме со дисконт од 95%, од 98%, токму поради дубиозите на банките? А кои се дубиозите. Давани се на партнери што не се во состојба да ги вратат кредитите.

И, те молам колега Ќосев, ако си подготвен да се расправаме овде или било каде, на дело. Те молам. Немој само да контрираш поради тоа што јас сум го рекол тоа. Се залагам за економските начела, критериуми на економијата, на практичната применета економија. Ништо не реков друго. Дури реков, еве пратеничката група не го знам ставот, реков дека ќе го поддржам бидејќи сакам луѓето да се вработат, да се создава профит и тн.

Кажи колега Ќосев кој е Дефицитарен производ што треба за една година да го произведеме во РМ? Те молам? Извинете, не бегам од ништо. Но сакам да се натпреваруваме со силата на аргументите, барем она што сакам да го предложам. Кажете кој кредит рековме дека сме нешто дефицитарно или дека

трговскиот дефицит сме го намалиле? Знаете ли кој е денеска трговскиот дефицит за последните 5 - 4 - 3 - 2 и 1 година? Тоа 9 најголемата опасност на РМ. Трговскиот дефицит на РМ 300 - 400 милиони долари. Знаете што е тоа трговски дефицит. Ве молам немам намера никого да дезавоирам како пратеник. Се чувствувам одговорен да кажам што треба да направи Народната банка затоа што одговара, односно државата, Деловните банки, а вие како Влада, како Парламент ние сме должни тоа да го кажеме. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор г. Слободан Ќосев.

Само ве молам со репликите да прекратиме.

СЛОБОДАН ЌОСЕВ:

Ќе бидам многу краток. Уште на почетокот реков дека се јавив да контрирам на претходниот дискусант само заради тоа што изрази сомнеж дека тие средства ќе бидат пласирани на партиски фирми, ќе бидат пласирани на луѓе, на фирми неспособни, кредитно неспособни и.тн. Од тој аспект.

Друго, ние како пратеници од Струмица и струмичко што сме направиле, тоа знаат нашите избирачи. Во Струмица и струмичко толку средства и толку активности немало во последните 50 години.

За задолжување на фирмите, јас многу добро знам како се задолжувани фирмите. Знам дека таа Агенција за санација на банки што е производ на задолжувањата што беа во претходните периоди, за тоа во друга можност или на приватно да се сретнеме, да зборуваме со г. Чифлиганец. Овде не му е местото. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор г. Бузлевски.

ДИМИТАР БУЗЛЕВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, почитувани претставници на Владата на Република Македонија, со предлогот што Владата настапи пред Парламентот за донесување на Закон за задолжување на РМ, јасно се гледа од насловот дека претстојните финансиски средства што би се обезбедиле по основ на овој кредит ќе се наменат за кредитирање за развој на мали и средни претпријатија под услови предвидени во Законот, а и услови што се

предвидени во другите закони што го регулираат воопшто кредитирањето во РМ.

Сакам да напомам дека овој закон е нужно да се донесе, затоа што станува збор за законска обврска што е предвидена и со Уставот, при секое задолжување на Републиката, задолжувањето се регулира со закон што ќе го обезбеди или гарантира враќањето на долгот за кој што РМ се задолжува. Сакам да напомам дека предвидените средства што се повлекуваат од ЕИБ од 20.000.000 евра се средства што се одамна договорени со ЕИБ. Тие се договорени во време на потпишување на Договорот за трговска соработка со ЕУ, кој што Договор го следеше и потпишување на Финансиски протокол, како заложба на ЕУ за обезбедување на услови за динамизирање на развојот на РМ.

Ако сакаме да се присетиме, во тој финансиски протокол беа определени околу 150.000.000 евра за разни проекти за кои што ЕУ, преку своите комисији, оцени дека таквите проекти ќе бидат полезни да се реализираат во РМ. Оттаму, она што до сега навидум е одредена инвестициона активност во РМ, во вид на изградба на патишта, што се од повисок ранг, на пример автострастите, се обезбедуваат од овие извори, од изворите на ЕИБ. Но, во тој финансиски протокол има и програми што треба да се кредитираат од истиот извор. Една од тие програми е Програмата за развој на мали и средни претпријатија.

Јас мислам дека, а и пратеничката група на СДСМ ќе го поддржи овој закон, тргнувајќи од потребата на ваков начин да обезбедиме да во локалните единици има подинамичен економски развој и поголема можност за излегување на тие единици од таква економска состојба во каква што се наоѓаат.

Заложбата на нашите колеги беше во функција на ангажиран однос кон оваа проблематика, во вид на водење посебна грижа при пласирање на средствата. Да се поддржуваат проекти што во основа ќе имаат проползивност во областа на вработувањето а никако дека има однапред некоја сомнеж дека овие средства што ќе се пласираат во оваа кредитна линија ќе паднат во бунар или ненаменски ќе се пласираат. Не може ненаменски да се пласираат, затоа што критериумите се цврсти, зад нив стои Народната банка што има посебна

организациона единица АПЕКС во рамките на Народната банка, која што со таа организациона единица е обврзана кон ЕИБ.

Така што предлагам оваа дискусија да ја сведеме и да ја скратиме и Парламентот да го поддржи овој закон.

СТОЈАН АНДОВ:

Благодарам на добрата сугестија. Има збор г. Чифлиганец.

ВАНЧО ЧИФЛИГАНЕЦ:

Почитуван претседателе, се извинувам што се јавувам повторно.

Се јавувам повторно, да не ме сфатите погрешно, но подобро е така да разговараме отколку да разговараме за некои кризни региони, како што цела година помина.

Прво, сакам да одговорам, дека имам бар една одговорност како граѓанин, како пратеник и како човек, зборот за секој добронамерен човек, граѓанин, а сигурно и за пратеник треба да претставува мотика како што е за земјоделецот ралото, тракторот, мотиката основно средство и на еден пратеник треба да биде одговорен за својот збор.

Во ниту еден момент, нека се провери во стенограмот, не реков дека се сомневам. Јас само реков некои критериуми и наспротив реков дека има некои субјективизми. Субјективизмите секогаш биле и ќе бидат и понатаму. Значи да се намалат.

Втора работа, реков да се насочат за производи, за технологии, да се намали трговскиот дефицит. Зошто? Веднаш ќе кажам. Во нашите продавници, нашите трговци увезуваат сок од домати. Зарем не може да се направи еден производствен капацитет, профитабилен, конкурентен, не во секоја општина, туку по два-три ако поволно ги кредитираме. Со тоа и нашиот производител ќе има корист и увозот ќе се намали и трговскиот дефицит ќе се намали.

Во таа смисла, тоа е само едно основно правило затоа што во источниот дел на Македонија нас не тиштат тие проблеми. Повисок степен на финализација на нашите земјоделски производи, индустриски, текстилни или било кои производи. Така што, немав намера да ги девалвирам ниту една деловна банка, а најмалку Народната банка. Само имав намера да сугерирам на Парламентот односно на Владата на РМ, во овој состав и било кој состав.

Затоа мислам, еве, стенограмот може да се погледа, јас најмалку потенцирав во сомнеж на деловните банки. Напротив, си ја знаат работата. Камо среќа ние да си ја знаеме парламентарната работа толку колку што деловните банки, Македонија ќе одеше побрзо напред. Благодарам.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали уште некој бара збор? (никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам дали некој бара збор? (никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по текстот.

Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме. Ве молам, повикајте ги пратениците да влезат во салата, ќе гласаме сега.

Ве молам, седнете на своите места, а пратениците нека влезат во салата бидејќи немаме доволно пратеници.

СТОЈАН АНДОВ: (Продолжение)

Молам службите да утврдат колку има присутни пратеници во салата.

(Службите ги пребројуваат присутните пратеници). - Има 57 пратеници.

Молам повикајте уште пратеници да влезат во салата за да можеме да извршиме гласање во согласност со правилата.

(Пратениците влегуваат во салата). - Сега имаме 63 пратеници.

Ве молам гласање за законот, бидејќи го заклучивме претресот по текстот.

Предлогот на законот го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

Гласале вкупно 73 од кои за гласале 67 пратеника, воздржано гласале 6 пратеника и против не гласал никој.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за задолжување на Република Македонија со кредит во Европска инвестициона банка по финансискиот договор за глобално финансирање на мали и средни претпријатија, инфраструктурни проекти во локалната самоуправа во износ од 20 милиони евра.

Минуваме на точката 9 - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за осигурување со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок.

Собранието го усвојува предлогот за донесување закон за изменување на Законот за изменување и дополнување на Законот за осигурување.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 75 пратеника, од кои за гласале 69 пратеници, воздржано 5 пратеници и против гласал 1 пратеник.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 72 пратеници, од кои за гласале 66 пратеници воздржано гласале 5 пратеници и против гласал 1 пратеник.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на закон.

Отворам општ претрес по предлогот на закон.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот. Ве молам, тука се најавени амандмани, сега ќе прекинеме, амандманите се од техничка природа но се неопходни да бидат донесени.

Одиме понатаму, на оваа точка ќе се вратиме.

Минуваме на точката 11 - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за игрите на среќа и за забавните игри со Предлог на закон.

Предлогот за донесување на Законот со Предлогот на закон веќе е разгледан на Деведесет и шестата седница на Собранието. Значи отпаѓа.

Минуваме на точката 13 - Предлог за донесување на закон за преземање на акционерски друштва со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот на

Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за преземање на акционерски друштва.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 72 пратеници, од кои за гласале 65 пратеници, воздржано гласале 5 пратеници, и против гласале 2 пратеници.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Ве молам, да гласаме.

Вкупно гласале 70 пратеници од кои за гласале 61 пратеник, воздржано гласале 8 пратеници и против гласал 1 пратеник.

Констатирам дека е утврден предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? - Има збор господинот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Почитувани колеги пратеничката група на СДСМ со должно внимание го проучуваше овој закон. Нашите сознанија се дека во Законот сеуште има бројни нејаснотии кои треба да бидат дополнително проучени и образложени, затоа што со него се создаваат услови за преземање на акционерски друштва кои до сега не постоеле и кои се на некој начин интервентни или вонредни мерки, а ќе се применуваат. Оттука, нашиот став произлегува дека Собранието треба денес да го усвои само предлогот за донесување на закон, а предлогот на законот да го остави за наредна фаза.

Од тие причини ние во понатамошниот тек по оваа точка ќе бидеме воздржани во гласањето односно против донесување на законот во оваа фаза без образложение, без поконкретно образложение од Владата за намерите кои ги поттикнале да понудат ваков закон.

СТОЈАН АНДОВ:

Молам, дали некој друг бара збор?

За збор се јави господинот Димитар Бузлевски.

ДИМИТАР БУЗЛЕВСКИ:

Она што го кажа нашиот координатор е целосно точно. Станува збор за закон кој што во основа уредува односи во сверата на приватизацијата, а поконкретно во рамките на преземањето на акционерските друштва.

Прво, и во претходните фази на комисиите беше кажано дека ваков закон, многу сериозен закон не се носи во скратена постапка. Ова е системски закон кој што ќе ги уредува односите и по наше мислење тоа значи по мислење на пратеничката група на СДСМ е поставен на обратна логика. Иако од Министерството за финансии и од Владата се обидоа да ги објаснат мотивите кои што ги водеа за да се предложи ваков закон, и да ги смират духовите околу носењето на овој закон, јас мислам дека тоа неуспешно го направија споредувајќи вакви активности во Македонија и слични на оние што се случувале во Словенија и воспоставување на линија на котирање на акции на оваа берза и тамошните берзи. Тоа да би била единствена причина што се носи по вака брза постапка и скратена постапка вака сериозен закон.

Споменав дека односите се поставени на обратна основа и дека се плашам дека во идниот период ќе се постави еден голем проблем пред малите акционери со оглед на тоа што тежиштето на управувањето или располагањето со нивните акции се поместува од кај нив, кај некој друг субјект во оваа држава и други можат да одлучуваат наместо нив, кои што се сопственици на капиталот на акцијата макар и една акција во фирма за судбината на тој нивни капитал, на таа нивна акција и да ја усмери во правец на продажба на нивниот капитал од аспект на заинтересирана особа, правно или физичко лице кое што сака да го купи нивниот капитал, а не се прашува имателот на капиталот дали сака да го продаде нивниот капитал. Тоа значи обратно поставување на односите во оваа сфера на штета на малите акционери во големите акционерски друштва и во корист на оние кои што поседуваат акции или сакаат да купат пакет од 25% од акциите во таквите друштва.

На тој начин она што дополнително ја отежнува оваа постапка во однос на она што претходно го кажав е отстапувањето од конкурентскиот принцип во однос на вредноста на акциите и одбегнување од натпревар кој колку ќе понуди и дали има некој кој што повеќе ќе понуди во однос на оној кој што е

заинтересиран и јавно се прокламира дека би сакал да купи акции од малите акционери во големите акционерски друштва. Тоа значи дека се поместува и логиката на пазарен однос во оваа сфера и дека овие измени кои што се понудени во овој предлог на закон за преземање на акционерските друштва не може да одат без измените во Законот за трговски друштва, Законот за хартии од вредност и Законот за финансиско работење. Тоа се односи кои што се регулирани и во овие закони, така да на овој начин се прејудиира една следна акција која што треба да се озакони во овие три закони што ги напоменав. Тоа е првиот аспект и првиот мотив што не водеше да изградиме ваков став по овој закон што го соопшти нашиот координатор.

Следно, ако веќе Република Македонија се прокламира како држава која што е заинтересирана за привлекување на странски капитал и покрај неповолните резултати кои што последните две години на тој план се остварени, а објаснувањата се различни, освен приватизацијата во Телеком, овој закон со ваква содржина и со вакви одредби може да биде пречка во намерата за поинтензивно ангажирање на странски капитал во Република Македонија, затоа што ги сведува односите на локално ниво, мислам државно ниво кај нас и на тој начин да биде контрапродуктивен во однос на општите заложби кои што ги има прокламирано владеачката гарнитура во нашата држава.

Третиот аспект кој што сакам да го напоменам, а кој што е многу значаен и кој што на соодветен начин промовира еден државен орган во татор во Република Македонија, тоа е Комисијата за хартии од вредност. Целокупната активност во врска со реализација на одредбите од овој закон, она што значи операционализација на постапката е во рамките на ингеренциите на Комисијата за хартии од вредност и таа навистина се претвора во орган на таторство, во регулирање на односите во оваа сфера. Со тоа се концентрира една огромна моќ во рамките на една владина комисија што на директен начин упатува на заклучокот дека и во иднина Владата отстапувајќи од пазарните принципи, отстапувајќи од она што значи натпревар на пазарот преку своја комисија, преку свој орган да аминува превземање на акционерски друштва или целокупната сфера во рамките на оваа активност ќе биде во две-три лица во рамките на Владата кои што ќе одлучуваат за судбината на многу граѓани во Република Македонија.

ДИМИТАР БУЗЛЕВСКИ:(Продолжение)

Тоа се трите аспекти што сметав дека треба да ги спомнам, а кои не водеа кон изградување на став што го прокламира нашиот координатор, несметајќи и невпуштајќи се во содржината на текстот околу нашата заложба за интервенција во него, за негово подобрување. Не се спуштивме на тоа ниво затоа што во основа се спротивставуваме на принципот кој се гради со овие законски одредби и какво да е нашето интервенирање во оваа сфера, нема да биде во функција на концептот што е важечки за нас, а кој во основа е пазарен. Затоа нека не ве чуди што нема амандмани, а даваме забелешки, затоа што со амандмани овој текст не може да се подобри.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Бузлевски.

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворм претрес по текстот на Предлогот на законот.

Пратениците Васил Гацовски, Васил Ефтимов и Коце Трајановски поднесоа амандман за додавање два нови члена 66-а и 66-б по насловот на глава 14, по кои Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот за додавање два нови члена по насловот на глава 14, 66-а и 66-б, поднесен од пратениците Васил Гацовски, Васил Ефтимов и Коце Трајановски, по кои Владата не се произнела.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор?(Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ги молам пратениците да влезат во салата. - Молам да гласаме?

Вкупно гласале 68 пратеници. 52 пратеници гласале за, 14 гласале воздржано и 2 гласале против.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за преземање на акционерски друштва.

Минуваме на 16-та точка од дневниот ред - Предлог за донесување на закон за изменување на Законот за начинот и постапката на исплаќање на депонираните девизни влогови на граѓаните по кој гарант е Република Македонија, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за изменување на Законот за начинот и постапката на исплаќање на депонираните девизни влогови на граѓаните, по кој гарант е Република Македонија.

Ве молам да гласаме?

Вкупно гласаа 66 пратеници. 56 пратеници гласаа за, 10 пратеници се воздржани и против нема.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Ве молам да гласаме?

Вкупно гласаа 68 пратеници. 59 пратеници гласаа за, 9 пратеници се воздржани и против нема.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на предлогот на законот.

Пратеникот Слободан Ќосев поднесе амандман за менување на членот 1, по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот за менување на член 1, поднесен од пратеникот Слободан Ќосев.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор?(Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме?

Молам уште еднаш да го повториме гласање, бидејќи мониторингот покажува дека гласале само 69 пратеници, па да не заборавил некој да гласа.

Ве молам да гласаме?

Ги молам пратениците да влезат во салата за да извршиме гласање.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ : (продолжеиое)

Ги молам службите да ги утврдат точниот број на пратеници во салата.

Констатирам дека имаме доволен број пратеници во салата и можеме да гласаме.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 68 пратеници, 55 пратеници гласале за, 13 воздржани , против не гласал никој.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување и дополнување на Законот за начинот и постапката на исплатување на депонираните девизни влогови на граѓаните по кои гарант е РМ.

Пред да преминеме на точката 17, да се навратиме на точката девет.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на закон.

Пратеникот Жарко Јанковски поднесе амандмани на насловот на Предлогот на законот и на член 1 по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на насловот на Предлогот на законот поднесен од пратеникот Жарко Јанковски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Отворам претрес по амандманот на член 1 поднесен од пратеникот Жарко Јанковски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 68 пратеници, за гласале 53 пратеници, 15 пратеници гласале воздржано и против не гласал никој.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување за Законот за осигурување.

Минуваме на точката 17 - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за хартии од вредност, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок.

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на законот за изменување и дополнување на Законот за хартии од вредност.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 68 пратеници, 59 пратеници гласале за, 9 пратеници гласале воздржано и против не гласал никој.

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 64 пратеници, 52 пратеници гласале за, 12 пратеници гласале воздржано и против не гласал никој.

Констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Милан Ставрев поднесе амандмани на член 1 за додавање два нови ставови 2 и 3 и на член 3 во новиот член 128-а на ставовите 1, 2 и 3 по кои Владата не се произнела.

Пратеникот Томислав Стојановски поднесе амандман на член 2 за додавање нов став 3 по ставот 2 по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Кирил Андоновски поднесе амандман за додавање нов член 6-а по членот 6 по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 1 за додавање два нови членови 2 и 3 поднесен од пратеникот Милан Ставрев.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Отворам претрес по амандманот на член 2 за додавање нов став 3 по ставот 2 поднесен од пратеникот Томислав Стојановски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Отворам претрес по амандманот на член 3 во новиот член 128-а на ставовите 1, 2 и 3 поднесен од пратеникот Милан Ставрев.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Отворам претрес по амандманот за додавање нов член 6-а по членот 6 поднесен од пратеникот Кирил Андоновски.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам кој бара збор. (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 64 пратеници, за гласале 51 пратеник, 13 пратеници гласале воздржано и против не гласал никој.

Констатирам дека Собранието го донесе и Законот за изменување и дополнување на Законот за хартии од вредност.

Минуваме на точката 18 - Предлог за донесување на закон за лизинг, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок.

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за лизинг.

Ве молам да гласаме. - Вкупно гласале 59 пратеници.

Гласањето ќе мора да го повториме. - Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 64 пратеници, 54 пратеници гласале за, 10 пратеници гласале воздржано и против не гласал никој.

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 61 пратеник, 53 пратеници гласале за, осум пратеници гласале воздржано и против не гласал никој.

Констатирам дека е усвоен Предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам претрес по Предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Пратениците Васил Гаџоски, Васил Ефтимов и Коце Трајановски поднесоа амандмани на член 7 за додавање два нови става 2 и 8 и на член 14 за додавање нов став 1 по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 7 за додавање два нови става 2 и 8 поднесен од пратениците Васил Гаџоски, Васил Ефтимов и Коце Трајанов.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Отворам претрес по амандманот на член 14 за додавање нов став 1 поднесен од пратениците Васил Гаџовски, Васил Ефтимов и Коце Трајанов.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Амандманот се прифаќа.

ИЉАЗ ХАЛИМИ:

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 62 пратеници, 53 пратеници гласале за, 6 гласале воздржано, и 3 пратеници гласале против.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за лизинг.

Минуваме на точката 20 - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за облигациони односи, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниов Заклучок.

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за облигациони односи.

Ве молам да гласаме. - Вкупно гласале 56 пратеници,

Ве молам да го повториме гласањето. - Вкупно гласале 59 пратеници

Има збор Г. Билал Љутвиџи.

БИЛАЛ ЉУТВИИ:

Вчера бевме сведоци кога почнавме со сеницата, заправо за 88 седница предлози кои од колегиве некои точки кои се 30-та, 31, односно 88, или 96 за да бидат ставени меѓу првите да се расправа. Без оглед дали биле усвоени или не, јас и мојата пратеничка група бевме за тоа и го поздравивме тој предлог, без оглед на тоа што не беше усвоен. Но, за да дојдеме до 80-та точка, до 90-та и 101-та точка колку што ги имаме на дневен ред треба сите да бидеме овде. И до колку некоја пратеничка група има образложение и поважни работи и не присуствува на седницата на Собранието, тогаш треба или да се прекине седницата, или ние да ги знаеме причините зошто не се овде.

Г. потретседателе не се работи за тоа што рековте дека некој заборавил да гласа, туку толку пратеници се присутни во салата. Колку и да сакаме ние да бидеме

дисциплинирани, неможеме сами колку ги има овде 59, 60 и секој момент кога доаѓа да се гласа службите да ги пребројат пратениците, односно службите да ги повикаат пратениците. Затоа или дајте пауза од пет минути за да се кондинираат работите, или пак да продолжиме друг ден.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Ве молам да продолжиме со работа.

Констатирам дека сега имаме доволен број на присутни пратеници во салата.

Ве молам да гласаме.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ: (продолжение)

Ве молам да гласаме. - Пуштете го системот.

Вкупно гласаа 65 пратеници, од кои 56 за, 7 воздржани и двајца се против.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот?

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 61 пратеник, од кои 54 за, 7 воздржано и никој против.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Пратениците Васил Гаџовски, Васил Ефтимов и Коце Трајановски поднесоа амандман за додавање два нови члена 2-а и 2-6 по членот 2, по кои Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот за додавање два нови члена 2-а и 2-6 по членот 2, поднесен од пратениците Васил Гаџовски, Васил Ефтимов и Коце Трајановски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Се извинувам, дали министерот за правда или јас како претставник ќе кажам за овој амандман?

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Вие треба да знаете за кое министерство се однесува овој амандман.

Сметам дека министерот за правда е прв по надлежноста.

(Општо негодување од страна на пратениците бараат пауза).

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Дали уште некој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 58 пратеници, од кои 45 за 9 воздржано и 4 против.

Пак немаме кворум.

Уште еднаш ќе ги замолам пратениците да влезат во салата, ќе причекаме 15 минути ако потоа немаме кворум мора да прекинеме.

Тие што се во салата ќе можат да земат дневници.

(Мал прекин на седницата).

Ќе ве молам да бидеме стрпливи, да бидеме поекспедитивни, ќе работиме до 18,00 часот потоа ќе бидеме слободни, бидејќи имаме многу закони за гласање и амандмани по нив.

Ве молам седнете ќе преминеме на гласање.

Гледам дека имаме доволен број пратеници за работа.

Вклучете го системот, ве молам.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 63 пратеници, од кои 54 за, 5 воздржано и 4 против.

Констатирам дека Собранието го усвои амандманот за додавање два нови члена 2-а и 2-6 по членот 2, поднесен од пратениците Васил Гаџовски, Васил Ефтимов и Коце Трајановски.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 67 пратеници, од кои 57 за, 7 воздржани и 3 против.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување и

дополнување на Законот за облигациони односи.

Минуваме на точката 21 - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Кривичниот закон, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот Заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Кривичниот закон.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 64 пратеници, од кои 56 за, 6 воздржано и двајца против.

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот?

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 68 пратеници, од кои 57 за, 6 воздржано и 5 против.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Владата на Република Македонија поднесе амандмани за додавање нов член 1 на член 1, за додавање нов член 4 по членот 3 и за додавање нов член 418-а по членот 418 и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Јани Макрадули поднесе амандман на член 3 во новиот член 251 за менување на став 4, по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Абдулади Вејсели поднесе амандман на член 3 во новиот член 251 став 4, по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Ѓулистана Марковска поднесе амандман на член 4 во новиот член 418-а став 1, 2, 3, 4, 5 и 6, по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Ѓулистана Марковска поднесе амандман на член 4 став 5 и истиот го повлече.

Пратеникот Ѓулистана Марковска поднесе амандман на член 4 став 5, по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 3 во новиот член 251 за менување на став 4, поднесен од пратеникот Јани Макрадули.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Од причина што со предложениот амандман пратеникот, односно се сака да се допрецизира одредбата на Предлогот на закон, а од причина што предлогот што го дава предлагачот - пратеникот основното решение го опфаќа, па од таа причина овој амандман не се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Амандманот не се прифаќа.

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 71 пратеник од кои 26 за, 22 воздржано и 23 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Отворам претрес по амандманот на член 3 во новиот член 251 став 4, поднесен од пратеникот Абдулади Вејсели.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Амандманот се прифаќа.

Отворам претрес по амандманот на член 4 во новиот член 418-а став 1, 2, 3, 4, 5 и 6, поднесен од пратеникот Ѓулистана Марковска.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Јас не го гледам предлагачот на амандманот, ова го исказувам од причина што во предлогот на амандманот во ставот 5 има дел од предложениот амандман кој би можело Владата да го прифати.

Вака како што е предложен амандманот Владата не го прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Значи Владата не го прифаќа амандманот.

Дали некој друг бара збор?
(Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 65 пратеници, од кои 35 за, 7 воздржани и 23 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Отворам претрес по амандманот на член 4 став 5, поднесен од пратеникот Ѓулистана Марковска.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Ако може едно мало образложение зошто Владата не ги прифаќа овие амандмани. Се работи за тоа дека предложените амандмани од пратеникот тежнеат кон тоа да се изостри казнената политика. Меѓутоа, да ги известам пратениците дека висината на казните што се предложени во основните решенија и во амандманот на Владата како и распонот на казните апсолутно се усогласени со Европската Конвенција за транснационален криминал, поточно со Вториот протокол кој се однесува на трговијата со луѓе.

И по однос на распонот на казните во Република Македонија имаме основни стандарди и од таа причина сметаме дека предложените амандмани од страна на пратеникот по однос на висината и по однос на распонот на казните не соодветствуваат со нашето правно законодавство како и со Европската Конвенција.

Од таа причина предлагаме Владата да не ги прифати овие амандмани.

Владата не ги прифаќа овие амандмани.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Овој амандман не се прифаќа.

Дали некој друг бара збор?
(Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 69 пратеници, од кои 26 за, 13 воздржано и 30 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 68 пратеници, од кои 56 за, 12 воздржано и нема против.

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување и дополнување на Крисвичниот законик.

Минуваме на точка 22 - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Царинскиот закон, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот Заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за изменување и дополнување на Царинскиот закон.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 66 пратеници, од кои 61 за, 5 воздржани и нема против.

Констатирам дека Заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 64 пратеници, од кои 59 за, 4 воздржано и еден против.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Владата на Република Македонија поднесе амандман за додавање нов член 3 по членот 2 и тој е составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 66 пратеници, од кои 63 за, 3 воздржано и нема против.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ: (Продолжение)

Констатирам дека Собранието го донесе Законот за изменување и дополнување на царинскиот закон.

Минуваме на точка 23 - Предлог за донесување на закон за дополнување на Законот за заштита на лични податоци, со предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на закон, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за дополнување на Законот за заштита на лични податоци.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 69 пратеници, за гласале 63 пратеници, против гласале 2 пратеници и 4 пратеника гласале воздржано.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на законот.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 63 пратеници, 54 за, 9 воздржани, против нема.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на законот.

Отворам општ претрес по предлогот на законот.

Молам, кој бара збор?

За збор се јави господинот пратеник Глигоровски Данило.

ДАНИЛО ГЛИРОВСКИ:

Само накратко почитуван потпретседателе, почитувани колеги. Овој закон како и после некоја точка на законот за електронски потпис, се однесуваат на една област, која што во последно време, еве и Македонија полека се приближува кон тие современи трендови и тенденции. Инаку, се работи за можноста личните податоци, кои што можат да бидат од многу осетлив тип и не мора секој да ги знае од типот на разни вероисповести, разни спецификации по однос на карактеристични болести или воопшто било какви податоци кои што се од лични природа, во моментот кога ќе бидат чувани во електронски облик, а веќе е отпочнат проектот и личните карти и националната платежна картичка, можеби и здравствените книшки во иднина

и тн., ќе бидат во електронски облик, тие многу специфични осетливи податоци во моментот кога ќе бидат пренесувани или таму каде што ќе бидат чувани на некои компјутерски сервери, да не бидат во облик кој би бил достапен секој да ги чита, туку да бидат заштитени криптографски. Ова е едно надополнување кое што е во рамките на европските законски норми, бидејќи неколку закони кога беа слично донесени во повеќе европски земји, и паднаа на уставните судови, затоа што таму во тие земји не беа предвидени механизми на заштита криптографска на тие податоци. Значи, шифрираните податоци мора да бидат чувани. Ние овде го надополнуваме тој закон, за да бидеме токму во духот на тоа европско законодавство. Се надеваме дека набрзо и кај нас во Македонија тој облик ќе биде вообичаен облик на заштита и чување на податоците. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Глигоровски.

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на предлогот на законот.

Пратеникот Јани Макрадули поднесе амандман на член 1 во новиот член 11-а за менување на став 2, по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 1 во новиот член 11-а за менување на став 2, поднесен од пратеникот Јани Макрадули.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Не се прифаќа амандманот.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Амандманот не се прифаќа.

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 67 пратеници, за гласаа 25 пратеници, 13 гласаа воздржано, против гласаа 29 пратеници.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Продолжуваме со претрес по текстот на предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам претресот по текстот и предлогот на законот го ставам на гласање.

Вкупно гласаа 70 пратеници, за гласаа 63 пратеници, 5 гласаа воздржано, против гласаа 2 пратеници.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за дополнување на Законот за заштита на личните податоци.

Минуваме на точка 24 - Предлог за донесување на закон за дополнување на Законот за заштита на потрошувачите, со предлог на закон.

Бидејќи претресот е заклучен по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниов заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување на закон за дополнување на Законот за заштита на потрошувачите.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 67 пратеници, за гласаа 66 пратеници, 1 гласаше воздржано, против нема.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 68 пратеници, за гласаа 65 пратеници, 2 гласаа воздржано, против гласаше 1 пратеник.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и Предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 66 пратеници, за гласаа 65 пратеници, 1 гласаше воздржано, против нема.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за дополнување на Законот за заштита на потрошувачите.

Минуваме на 25 точка - Предлог за донесување на закон за дополнување на Законот за телекомуникациите, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување закон за дополнување на Законот за телекомуникациите.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 62 пратеници, за гласаа 59 пратеници, 2 гласаа воздржано, против гласаше 1 пратеник.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 68 пратеници, за гласаа 65 пратеници, 1 гласаше воздржано, против гласаа 2 пратеници.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор го заклучувам општиот претрес.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Јани Макрадули поднесе амандман на член 1 во новиот член 7-а, за менување на став 2, по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Александар Пандов поднесе амандман на член 1 за менување на новите членови 7-а и 7-б и 7-г, по кои Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот на член 1 во новиот член 7-а за менување на став 2, поднесен од пратеникот Јани Макрадули.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Не се прифаќа амандманот.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Не се прифаќа амандманот. Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.
- Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 64 пратеници, за гласаа 19 пратеници, 12 гласаа воздржано, против гласаа 33 пратеници.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Отворам претрес по амандманот на член 1 за менување на новите членови 7-а и 7-б и 7-г, поднесен од пратеникот Александар Пандов.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Се прифаќа амандманот.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Амандманот се прифаќа.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по текстот и предлогот на законот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 67 пратеници, за гласаа 54 пратеници, 6 гласаа воздржано, против гласаа 7 пратеници.

Констатирам дека Собранието го донесе законот за дополнување на Законот за телекомуникациите.

Минуваме на 26-та точка - Предлог за донесување на закон за дополнување на Законот за банките, со Предлог на закон.

Владата на Република Македонија го повлече предлогот за донесување на законот, со Предлогот на законот.

Минуваме на 27-та точка - Предлог за донесување на закон за изменување и дополнување на Законот за здравствено осигурување, со Предлог на закон.

Бидејќи е заклучен претресот по Предлогот за донесување на законот, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува предлогот за донесување закон за изменување и дополнување на Законот за здравствено осигурување.

Ве молам да гласаме.

Значи еден фали, ќе мора да повториме уште еднаш гласањето.

Пуштете го системот ве молам.

Да гласаме уште еднаш ве молам.
Гласајте.

Вкупно гласаа 63 пратеници, за гласаа 56 пратеници, 6 гласаа воздржано, против гласаше 1 пратеник.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претрес и Предлогот на законот.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 63 пратеници, за гласаа 57 пратеници, 5 гласаа воздржано, против гласаше 1 пратеник.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и предлогот на законот.

Отворам општ претрес по Предлогот на законот.

Молам, кој бара збор? (Никој)

За збор се јави господинот пратеник Поповски Никола.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Почитувани колеги господа членови на Владата, со единствениот амандман кој е содржина на промената на овој закон, всушност се дава право на Министерството за финансии, односно Фондот за здравство кој е државен фонд, правата од задолжително здравствено осигурување, во рамките на обемот на правата кои се утврдени со Законот за здравствено осигурување и прописите кои произлегуваат од него, осигурените лица, а тоа се најголем дел од населението во Република Македонија, ги остваруваат врз основа на здравствена легитимација и доказ дека е платен надоместокот. Досега надоместокот беше докажано дека е платен со таканаречените зелени, плави картончиња и.т.н. и сега измената која ја предлага Министерството е дека, покрај со здравствена легитимација, тоа ќе биде и со картичка за здравствено осигурување.

Она што мислам дека е недоволно јасно во Парламентов е следново. Начинот на покажување на правата од здравственото осигурување,

можат да бидат со здравствена легитимација и картонче како доказ дека е платено здравственото осигурување или, кажувам или, со картичка за здравствено осигурување, која претпоставувам дека е електронска картичка за здравствено осигурување.

Меѓутоа, во Законот кој се предлага, одредбата останува алтернатива. А, алтернативата му дава право на Фондот за здравство, со свој акт и со своја одлука да пропише дали некои осигуреници ќе го докажуваат своето право на здравствено осигурување, сега сакам да бидам прецизен, со здравствена легитимација, или пак ќе го остваруваат со правото кое сега го нуди, а тоа е картичка за здравствено осигурување.

Мислам дека од наша страна би било најфер однос како парламент, а тоа мислам дека Владата минимум треба сега да ни го образложи, да не ги доведуваме осигурениците од Фондот за здравствено осигурување, односно граѓаните на Република Македонија, Фондот да одредува на кои од нив ќе им издава здравствена легитимација, а на кои од нив ќе издава картичка за здравствено осигурување. Тоа е така, затоа што тие се две различни категории. Фондот и Министерството би требало да имаат единствен пристап. Или, на сите да издадат здравствена легитимација, како што е до сега, или на сите да издадат картичка. Ако е интенцијата на оваа промена на законот, Министерството да влезе во процедура на замена на здравствените легитимации со здравствени картички во електронска форма, тогаш зборчето "или" картичка за здравствено осигурување е одвишно, затоа што остава право на Фондот да прави сопствен избор помеѓу осигурениците и граѓаните на кого ќе издава едно, на кого друго. И, доколку е намерата во некој рок тоа да се замени, тогаш е подобро да се напише дека се издава картичка за здравствено осигурување, а во преодните одредби да се стави дека здравствените легитимации ќе се заменат до некој датум кој се утврдува. Во овој закон тоа не се прави.

Затоа, јас би ја повикал Владата, ако јас сум во заблуда на начинот на кој го толкувам овој закон, да ме исправи и тоа ќе го прифатам. Меѓутоа, ако не сум во заблуда, тогаш да го повлече законот или зборчето "или" да го промени со амандман, за да се случи само еден вид на здравствена

легитимација да биде издавана на граѓаните, или здравствена легитимација, картонска, каква што е сега, или електронска картичка за здравствено осигурување и во таа работа да нема разлики.

Од тој аспект би замолил да се даде образложение и ако е така како што јас ги разбираам работите сега како што ги образложив, се надам дека е така, тогаш да размисли за еднаквоста на граѓаните во техничките аспекти за остварување на своето право на здравствено осигурување.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Поповски Никола.

За збор се јави пратеникот Бошков Јордан.

ЈОРДАН БОШКОВ:

Благодарам господине потпретседател, дами и господа, ова е процес на осовременување во Република Македонија и документите со кои што граѓаните ќе располагаат, ќе добијат едно ниво што денеска постои во Европската Унија. Во тие рамки, секако и картончињата за здравствена заштита, поточно картички за здравствена заштита заслужуваат нужно внимание.

Сметам дека е упатно да се каже која е динамиката на воведување на вакви картички, а исто така да биде веќе сега јасно дека законски се поддржува само картичката. Еден извесен период може да биде толерирано користење на постојните здравствени книшки, и со нив придружните картончиња од Фондот. Но, понатаму, можеби после пола година или осум месеци по донесувањето на Законот, веројатно нема оправдана причина за понатамошно користење на старите легитимации.

Една таква акција ниту е многу обемна, ниту е многу скапа, посебно со оглед на постојните инсталации за обработка на податоци, а претпоставувам дека и базата на податоци веќе се на такво ниво па и во Фондот да издавањето, бидејќи тоа оди преку машини, може да биде многу брзо завршено. Трошоците што би настанале, за тоа е поведено сметка. Тие трошоци паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување и веројатно не би биле спорни.

Мене ме изненади немирот додека колегата говореше, еве и сега и натаму е доволно гласно се. Мислам дека ова е чувствителна тема за секој од граѓаните, затоа што секој, за жал, поради

тоа што човекот е по природа е ранлив и се повикува на услуги од здравствен карактер.

Оттука, мислам дека е добро ова прашање со нужно внимание да го разгледаме и да донесеме закон во кој што не ќе има можност за проценка во Фондот за здравствено осигурување со какви документи граѓаните ќе можат да настапат при барањето здравствени услуги. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Бошков Јордан.

Има збор пратеникот Јованов Никола.

НИКОЛА ЈОВАНОВ:

Господине потпретседателе, колеги пратеници, претставници на Владата, неминовно дека станува збор, гледано анблок за електронскиот начин на комуникација, неминовно е дека и здравството треба да влезе во таквиот систем. Сите сме сведоци, откако се воведени здравствените легитимации, колку поплаки имаше на нивниот несмасен облик, она што значи дискреција, цел комшилук да ве разбере кога одите на преглед и тн. и тн. Значи, неминовно е во оваа сфера да се направат промени како што е електронскиот облик на комуникација а тоа е електронската картичка.

Од друга страна, здравствената легитимација, иако е наменета за внесување на сите податоци при прегледите на болниот, земањето терапија и тн, зборувам од праксата, често пати знаеме дека не сите податоци за болниот се внесуваат. Дали е тоа тромост на медицинскиот апарат, колегите лекари и останатите, не е ни битно, меѓутоа знаеме дека здравствената легитимација не е она што треба да биде, огледало на здравјето на секој од нас и секој лекар, кога ќе ја отвори да ги добие основните податоци. Од тие причини велам дека таа иста здравствена легитимација треба да се замени.

Добар е ваквиот електронски начин на регистрација за да може со картичката веднаш да се провери дали дотичниот платил осигурување или не. Веднаш во амбулантата, во електронски облик да бидат внесени сите податоци за наговото здравје, прегледот, добиеното боледување и тн. И терапијата и тн. Меѓутоа, се согласувам дека вака формулирано создава забуна. Најверојатно е потребно да се даде некаков период, јас сега неможам да претпоставам дали е шест месеци или година, како би можеле овие

здравствени легитимации постепено да се заменат со електронски картички. Се согласувам дека тоа требаше да биде нотирано во некаков период во кој што таа замена постепено требаше да се направи, бидејќи истата не може да се направи преку ноќ. Вака ќе создаде голема конфузија. Со една динамика што би била однапред утврдена, може истата да биде заменета.

Времето е потребно, претпоставувам и заради други организациски потреби на Министерството и на Фондот. Покрај тоа што ваквата операција чини доста голема сума пари, сигурно дека е потребно и време за да се опремаат сите здравствени организации со потребната опрема, компјутери, за да може оваа картица впрочем да биде во функција и да може да се користи.

Затоа мислам дека е добар предлогот на господинот Поповски и се согласувам дека треба да се стави некој временски период во кој што здравствените легитимации ќе треба да бидат заменети со електронски картици. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Јованов Никола.

Има збор заменикот на министерот за финансии Петар Дуљанов.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Јас само накратко, како појаснување би сакал да дадам околу оваа расправа.

Сакам да кажам дека воведувањето на картичката корисниците сами ја одредуваат, паралелно, во одреден временски период. Значи, паралелно ќе имаме и легитимација или картичка за здравствено осигурување. Фондот само одредува како ќе изгледа картичката. Фондот не одредува кој што ќе користи, дали легитимација или картичка. Корисниците сами ќе одредат дали ќе користат едно или друго, односно легитимација или картичка.

Периодот на замената сега не би можело да се каже. Тоа би зависело од имплементацијата, дали периодот, може ќе биде потребен да биде подолг или пократок. Пак напоменувам, тоа ќе зависи од самите корисници, дали периодот ќе биде пократок или подолг. Затоа сметам и предлагам да биде прифатен овој закон.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на заменикот министер за финансии Петар Дуљанов.

Има збор господинот пратеник Ковачевски Стојан.

СТОЈАН КОВАЧЕВСКИ:

Мислам дека ова прашање не може да остане на збор. Треба или Владата, предлагачот да изготви амандман на текстот, макар во преодните одредби, или овде да престанеме со седницата а утре пратениците да поднесат амандман.

Сметам дека тука треба прецизно да се каже до кога ќе важат здравствените легитимации и од кога почнува компјутерскиот систем и картичките за секој осигуреник.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Ковачевски Стојан.

Збор има пратеникот Поповски Никола.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Се согласувам со колегите Ковачевски и Никола Јованов. Мислам дека после интервенцијата на заменик министерот за финансии, после објаснувањето станува совршено јасно дека законот треба да биде повлечен и сериозно да се преработи.

Второ, мислам дека за оваа работа што е крупна треба министерот за здравство да биде присутен кога се расправа за воведување електронски картички за здравствено осигурување во салата и да образложи што тоа значи.

Сакам да потсетам дека здравствената легитимација, според Законот за лични исправи, неznam како точно се вика, има карактер на личен документ. Ние не можеме да определуваме со законот дека останува на корисникот, на осигуреникот да определува дали ќе биде заменета или не и особено да немаме рок во законот во кој може или треба да биде заменет еден личен документ, каков што карактер има здравствената легитимација. Таа е дел од нашата лична документација во нашиот систем исто како патна исправа, лична карта и друго, што ги издава државата. Фондот за здравство е државна институција и издава легитимација здравствена што има карактер на лична исправа, за делот на здравството. Мислам дека неможеме без рок да ги менуваме.

Второ на што сакам да обрнам внимание е дека законот, тој е внесен во октомври 2001 година во собраниска процедура од страна на Министерството за финансии и од страна на Министерството за здравство со образложение дека за

спроведување на овој закон за замена не се потребни посебни финансиски средства. Мислам дека е тоа грешно. Совршено е јасно, од ова што се кажа, дека, доколку во една селска амбуланта било која, еден се определил да побара електронска картичка, ќе мора за него да се набави електронски систем за читање на картичката. А, да не зборуваме за сите здравствени установи во цела Македонија, ако е по желба на осигурениците. Тоа значи дека ќе повлече значителни финансиски средства од Буџетот или од Фондот за здравство, во овој случај од Фондот за здравство за спроведување на овој закон. Според Законот за буџет на Република Македонија, Буџетот на Фондот за здравство го усвојуваме ние. Очигледно дека тие средства и не се предвидени во Буџетот за 2002 година, затоа што овде е пишано дека не се потребни.

За мене, не е прифатливо да има паралелен систем и тоа со закон да го легитимизираме. Значи, ако сака граѓанинот хартиена легитимација, ако сака електронска легитимација и без рокови на нивна замена. Ниту пак со јасна визија од страна на Фондот за здравство, што тука Министерството за финансии и не е надлежно, какви се финансиските реперкусии за таквата замена. Да се воведат и картичките, особено и нивното читање. Мислам дека овде особено е важно од страна на министерот за здравство да се образложи пред Парламентот што значи од аспект на осигурениците, пациентите, неможноста да имаат увид во својата здравствена документација што е барем делумно застапена во легитимацијата. Сега на пример, кој е матичен лекар пишува во легитимацијата. Една фамилија од пет деца, кој ќе знае кој му е матичен доктор, стоматолог, матичен лекар. Сето тоа ќе биде во електронскиот запис и ќе треба да го исчита на лице место. Значи, мора електронска опрема. Вакцинации и друго, сега ги читаме со очи, а не електронски. Така што мислам дека треба малку образложение од страна на министерот за здравство да дојде и да ни посочи доволно аргументи за да можеме да ги доведеме граѓаните во ова видоизменета ситуација од аспект на техничките аспекти на нивното здравствено осигурување. И од тој агол мислам дека би било добро Владата сега во овој момент или да го повлече, или да побара да се времено да се запре расправата, да не влетае во нешто за што и ние не сме сигурни. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Поповски Никола.

Повторно за збор се јави пратеникот Јованов Никола.

НИКОЛА ЈОВАНОВ:

Само кратко сакав, ако веќе идејата била граѓаните постепено да ги заменуваат по своја волја, така ве разбрав, тогаш мора да определите последен рок до кога тоа мора да го направат. Инаку во принцип знаете како сите ние како малце неодговорни кога се работи во поглед на документација од личен карактер и сите ќе ја издолжуваме до максимум таа замена на здравствената легитимација за електронска картичка. Тогаш морате да воспоставите краен рок, година две години кога навистина мора да се заменат. На таков начин ќе ги стимулирате граѓаните тоа да го направат доброволно, како што велите вие.

Можеби уште еднаш треба да се консултираат Министерството за финансии и Министерството за здравство и некаков оптимум од ова да извлечете и да ни го понудите за да можеме ова да го прифатиме како Парламент. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Јованов Никола.

Има збор пратеникот Стојменов Златко.

ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ:

Почитуван потпретседателе, почитувани колеги пратеници, почитувани членови на Владата, ги разбираам дилемите што останаа овде околу овој закон за темпото и начинот на имплементација на картицата во пракса во здравството. Меѓутоа, сметам дека се оправдани овие размислувања, но сакам да се осврнам на два аспекти на овој проблем и зошто мислам дека овој закон имаат право оние кои бараат, зошто мислат дека се во право оние кои бараат дека треба да се врати на доразгледување или да има уште некој период да се размисли за некои работи.

Прво, постојат два аспекти, картиците ќе ги заменуваат осигурениците. Меѓутоа, она за што се зборува дека од Буџетот не се предвидени средства, се согласувам. Меѓутоа, средствата од Телекомот не влегоа оваа година во Буџетот. Колку што се сеќавам компјутеризацијата во здравството е предвидена со средства од Телекомот. Сметам дека и Владата мислела при воведување на електронската картица, на тие средства од Телекомот да го

компјутеризира комплетно здравството или барем примарната здравствена заштита. Меѓутоа, еден друг проблем е можеби уште покруцијален во целата ситуација, новонаметнат проблем. Тоа е законот за локална самоуправа што треба да се донесе. Еден од основните проблеми во овој закон е токму примарната здравствена заштита. За тие кои ќе сакаат таква картица или ќе се определат или ќе добијат, по упатствата од Фондот, со темпото одредено во Фондот ќе треба да има соодветна компјутерска опрема во примарната здравствена заштита.

Сметам дека ниту Парламентот, ниту потписниците на Охридскиот договор, ниту Владата сеуште дефинирале до каде ќе се оди во примарната здравствена заштита и кои ќе бидат ингеренциите на Фондот во таа примарна здравствена заштита. Опремата на амбулантите во примарната здравствена заштита ќе мора да соодветствува на оваа картица што ќе ја поседуваат осигурениците за да ги има податоците за кои што се зборуваше овде. Тврдам дека електронската картица е многу посовршен начин на контрола на податоците овде. Тврдам дека електронската картица е многу посовршен начин на контрола на податоците на плаќањето на осигурениците и тоа функционира. Еве, во приватните амбуланти се воведува од 1 јануари 2002 година. Меѓутоа, тоа е само мал сегмент од здравството, и тоа во приватните амбуланти во примарната здравствена заштита.

Сметам дека сепак е потребно искуството на министерот за здравство овде, бидејќи верувам дека тој е во тек со промените и размислувањата околу законот за локалната самоуправа, локалната управа и ќе знае да каже кои ќе бидат ингеренциите на Фондот, како ќе бидат имплементирани поедините интереси на Фондот, на локалната самоуправа. Додека тие моменти не се разграничат, сметам дека овој закон може да почека барем некое време и сметам дека прво треба да се испеглаат ставовите во законот за локална самоуправа, па потоа да се воведува и да се најде начин како ќе се воведат електронската картица, имајќи го предвид укажувањето на пратениците, оправданото укажување на пратениците дека сепак треба да има конкретно темпо и начин на воведување на оваа електронска картица.

Така што, застанувам зад групата пратеници кои сметаат дека законот треба да се одложи, нека се одложи барем до крајот на седницата, допеглањето на ставовите околу законот за локална

самоуправа и местото на примарната здравствена заштита во неа. Фондот за здравство ќе има одреден рок во кој што ќе мора неопходно да ги опреми сите амбуланти од примарната здравствена заштита кои ќе имаат договор со Фондот за здравство, а тука ќе бидат веројатно и државните или јавните здравствени установи во иднина.

ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ: (Продолжение)

Според тоа, мислам дека технички проблемот можеби е подобро, прво, да се испеглаат овие моменти во преговорите, па потоа да се иде на оваа електронска картица и да се прецизира рокот, кои го бараат повеќе пратеници овде. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Стојменов Златко.

Има збор господинот пратеник Китановски Лазар.

ЛАЗАР КИТАНОВСКИ:

Мислам дека овде се работи или за огромно недоразбирање или за огромно непознавање што значи тоа да се премине од еден систем во друг. Секое воспоставување на систем си има свои правила, своја технологија, свој начин на одржување на системот. Преминување на електронски картички, како што се испостави после сугестијата на господинот Поповски, испадна дека ние треба да преминеме на еден нов систем. Нов систем кој бара една нова технологија, едукација, нов начин на комуникација, хранење на системот, користење на системот. Не е можно да постојат паралелни системи. Тие ќе дојдат во конфликт и се плашам дека ќе настане хаос во здравството по ова прашање. Најдобро е предлагачот да го повлече овој закон, да размислат за сите можни аспекти на имплементацијата на овој систем, за да една, можеби, добра намера на крајот не заврши, практично, многу негативно. Мислам дека сите дискусии досега покажаа и беа добронамерни во оваа смисла дека, сепак, законот треба да се повлече и да се размисли добро. Јас се плашам дека не е можно воспоставување на еден ваков систем да биде само со еден член. Тука има стотици прашања како елементи од законската регулатива, кои мислам дека треба да стојат во овој закон, а се разбира, некои можат подоцна да се уредат со подзаконски акти.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Китановски Лазар.

Збор има заменикот на министерот за финансии, господинот Петар Дуљанов.

ПЕТАР ДУЉАНОВ:

Би молел да не се одлага оваа точка и би барал да се стави на крајот на оваа седница. Меѓувреме ќе побараме објаснување од претставник на Министерството за здравство околу картичката. Мислам дека не би било добро денес да ја одлагаме оваа точка.

Би ве молел оваа точка да ја ставиме на крајот на дневниот ред и јас меѓувреме побарав ако може и вечерва да дојде претставник, а ако не наредниот ден.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на заменикот на министерот за финансии.

За збор се јави пратеникот Спанчевски Крале.

КРАЛЕ СПАНЧЕВСКИ:

Исто така и моето јавување беше во контекст на заменикот министер за финансии, токму поради тоа што, ако ние би сакале да го повлечеме овој закон, само ќе го одложиме она што се вика прогресивна или еден чекор кон прогресот во една од институциите односно во Министерството за здравство. Ако се земе предвид дека не само Министерството за здравство, туку во многу наши институции, како што е и судството и правосудството каде што навистина кубурат луѓето со многу застарени средства за работење, ако би помислиле како би изгледало кога сега во овој миг секој наш граѓанин би имал електронска картица на која ќе ги има сите свои лични податоци, својот електронски потпис и се она што се случило во текот на неговото живеење.

Имено, мислам дека идејата на овој закон, кој можеби е само една точка, кажува многу повеќе. Сето она што треба или како што сега функционира нашиот здравствен систем, да се има зелен картон, па да се има картон во одделението, мислам во секое одделение посебно, па на крајот да се издадат зелени картони дека е платен задолжителниот придонес итн, кога сето тоа без трошење на толку огромни хартии, на толку голем труд, ќе го имате само на една магнетна картичка.

Замислете си сега на било кој дел од нашата територија, не дај боже да ви се случи несреќа, вашата картичка ќе биде само влез во податоците, кои ќе бидат достапни до секое медицинско лице, нормално, за да може да се пружи медицинска помош, за да се видат сите оние болести кои секој човек ги има прележано, што има примано итн. Јас не сум лекар, но сепак сакам да кажам дека ние можеме ако го повлечеме овој закон или било што, можеме само да го оспориме процесот, кој верувам дека ќе биде долготраен, сите овие податоци за сите граѓани во Република Македонија да бидат уфрлени во тој еден, сигурно, гигантски компјутерски систем, кој треба да ги собере сите овие податоци за граѓаните, за нивните болести и начинот на лекувањата.

Затоа, јас апелирам ова да може да биде само пролонгирано и да бидеме сите конструктивни во донесувањето на одлуките и евентуално донесувањето на некакви амандмани. Мислам, ако мислат дека со ова се сака нешто да се проигра законот, сметам дека ова е само унапредување на Министерството за здравство и подигање на едно поголемо ниво на здравствените услуги и нормално на пружање на здравствената помош на нашите граѓани. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Спанчевски Крале.

Така, се приближивме до 18,00 часот како што и се договоривме дека ќе работиме денес, тогаш ја прекинувам седницата, а продолжуваме утре во 12,00 часот.

(Седницата прекина со работа во 17,50 часот).